

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Prorogační ujednání a jeho budoucnost

Prorogace představuje institut mezinárodního práva soukromého, který umožňuje stranám mezinárodního právního vztahu zvolit si jurisdikci, kde se bude řešit případný spor. Taková volba má kromě právních následků i významný ekonomický dopad spočívající ve zvýšených nákladech na řízení v případě procesu v zahraničí. Prorogační dohoda či doložka však nemusí být pouze projevem síly silnější strany, která si případný spor "vtáhne" na pro ni výhodné území, ale často se jedná i o právní stabilizaci mezinárodního vztahu, kdy stranám odpadá otázka a pochybnost, která jurisdikce se bude sporem zabývat. Další aspekty a důsledky uzavření prorogační dohody jsou uvedeny a rozebrány níže v tomto článku. Dle mého názoru se jedná o vysoce praktický institut, který by měl být v účastníky mezinárodních vztahů využíván, pokud jim takovou volbu právní předpisy dovolí a účastníci jsou schopni se na ní dohodnout.

V rámci rekodifikace českého soukromého práva byl v nedávné době představen veřejnosti text návrhu nového zákona o mezinárodním právu soukromém, který má nabýt účinnosti ve stejný den jako nový Občanský zákoník a Obchodní zákon. V době vydání tohoto článku již prodělal text návrhu ve sledované oblasti značný posun. Původně navrhovaný text [1] (dále jen "Přípravný text") byl po připomínkovacím řízení změněn na výsledek, v jakém je předkládán vládě [2] (dále jen "Návrh"). Jakožto nový právní předpis by měla být právní úprava v něm obsažená dokonalejší než stávající. Přijatý nový právní předpis by měl řešit existující problémy a nedostatky stávajícího předpisu na úrovni teoretické, ale i přispívat ke snadnější aplikaci v předpisu obsažených norem laickou i odbornou veřejností. Tento článek se pokusí zhodnotit naplnění uvedených předpokladů, pokud se ustanovení o mezinárodní prorogaci týká. Příslušná ustanovení připravovaného ZMPS (Návrhu) budou podrobena komparaci s odpovídajícími ustanoveními ve stávajícím znění z.č. [97/1963](#) Sb., o mezinárodním právu soukromém a procesním (dále jen "ZMPS"), a v Nařízení (ES) č. 44/2001, o příslušnosti a uznávání a výkonu soudních rozhodnutí v občanských a obchodních věcech (dále jen "Nařízení"). Zajímavé je také sledovat posun v úpravě mezi Přípravným textem a Návrhem.

Kromě zhodnocení navrhované úpravy prorogace v novém ZMPS může tento článek posloužit i jako průvodce současnými hlavními normami o mezinárodní prorogaci.

Systematika prorogačních norem

Návrh upravuje prorogaci v ust. §85 a §86 (v přípravném textu to byly ustanovení §86 a §87). Ustanovení §85 se týká prorogace českých soudů. Prorogace zahraničních soudů, tedy z pohledu zákona derogace pravomoci českých soudů, je upravena v ust. §86 Návrhu. Obě normy lze považovat za obecná ustanovení o prorogaci, resp. derogaci. Speciální ustanovení o prorogaci v pracovních vztazích lze nalézt v ust. §88 Návrhu.

Stávající ZMPS upravuje prorogaci českých soudů v ust. §37 odst. 2. a derogaci pravomoci českých soudů v ust. §37 odst. 3. ZMPS. V obou případech se opět jedná o obecná ustanovení. ZMPS neobsahuje žádné speciální ustanovení pro specifický okruh vztahů.

Nařízení Brusel I se prorogací zabývá zejména v ust. čl. 23. Někdy je za specifickou verzi prorogace považována i úprava obsažená v čl. 24 Nařízení Brusel I. Jiní autoři tuto normu označují termínem "podřízení se řízení" a neřadí ji mezi prorogační ustanovení. Speciální normy upravující prorogaci v oblastech pojistných, spotřebitelských a pracovních vztahů jsou obsaženy v čl. 13,17 a 21. Ač jsou čl.

13,17 a 21 předřazeny před čl. 23, jedná se dle mého názoru o normy *lex specialis* vůči čl. 23 jako *lex generalis*[3]. V oblastech, které normy v čl. 13,17 a 21 Nařízení neupravují (např. otázka formy) tak bude nutné aplikovat pravidla obsažená v čl. 23.

Návrh si zachovává systematiku stávajícího ZMPS, kdy explicitně odděluje režim prorogace a režim derogace mezinárodní pravomoci českých soudů. Vzhledem k působnosti těchto norem pouze na území České republiky se domnívám, že je zachování oddělení prorogace a derogace vhodné, a to z důvodu srozumitelnosti a aplikační jednoduchosti. Nařízení žádné ustanovení o derogaci neobsahuje. To je pravděpodobně dáno mezinárodním původem normy[4]. Nařízení působí na území ES mimo Dánska[5] a výslovná úprava derogace by tak na rozdíl od úpravy vtahující se pouze k jednomu státu (kam spadá ZMPS i Návrh) znamenala komplikaci a zesložnění systému prorogace v Nařízení. Návrh se však zřejmě inspiroval Nařízením v oblasti prorogace v pracovních vztazích. Ačkoliv prorogace v pracovních vztazích byla možná[6] stávající ZMPS na rozdíl od Návrhu žádnou speciální normu pro tuto oblast neobsahoval.

Z obecného principu aplikační přednosti předpisů ES plyne, že v případech, kdy bude možné v otázce prorogace aplikovat jak ZMPS, tak Nařízení, použije se norma obsažená v Nařízení. ZMPS se tak bude používat pouze v případech na které nedopadá Nařízení. Jako příklad lze uvést prorogaci českých soudů jako neutrálního fóra ve sporech, kdy žádný z účastníků nemá bydliště na území ES nebo prorogace soudů mimo ES. Současný stav zůstane zachován i po přijetí Návrhu[7].

Věcná působnost

Věcná působnost norem o prorogaci vymezuje oblast právních vztahů u kterých lze pravomoc soudů prorogovat. Jedná se proto o stěžejní otázku. Přípravný text umožňoval, aby si strany sjednávaly prorogaci "ve věcech závazkových práv" a "ve věcech pracovních". Důvodová zpráva tyto termíny nijak nekonkretizuje. ZMPS naproti tomu umožňuje prorogovat pravomoc ve sporech majetkových. Komentář k vymezení majetkových sporů uvádí následující "Majetkovými spory je třeba rozumět kontradiktorní řízení vedená o návrzích, jimiž se žalobce domáhá, aby žalovaný byl uznán povinným poskytnout mu majetkové plnění, to je zejména plnění peněžité, vydání věci, popř. jiné reálné plnění a zdržení se určité činnosti. Obecně je možno tento pojem vyložit tak, že zahrnuje všechny případy, kdy se účastník domáhá plnění, jež má majetkovou povahu či reflex..."[8] Vyjmenovány jsou v komentáři výslovně i pracovní spory, spory vzniklé z porušování práv k nehmotným statkům a některé instituty rodinného práva, jako výživné manžela apod. Lze proto shrnout, že termín "majetkové spory" má být vykládán extenzivně. Současná teorie občanského práva u zvláštní části rozlišuje práva věcná, závazková, dědická a práva k nehmotným statkům[9], což vede k závěru, že rozsah prorogace v Přípravném text by mohl být užší než tomu bylo dosud, ačkoliv důvodová zpráva k Přípravnému textu uváděla, že ustanovení o prorogaci odpovídá dosavadní úpravě[10]. Podobný závěr se zřejmě vyskytl i v průběhu připomínkovacího řízení, neboť Návrh v ustanoveních §85 a §86 byl doplněn a věcná působnost Návrhu ve věci prorogace je tak rozšířena na věci "závazkových práv a jiných majetkových práv". Použití termínu majetkových práv lze hodnotit kladně, neboť termín je již výkladově ustálen. Dalším důvodem pro vhodnost přidání vymezení působnosti prostřednictvím "majetkových sporů" je i skutečnost, že termín majetkové spory je použit i v ust. §1 zákona č. [216/1994](#) Sb., o rozhodčím řízení a o výkonu rozhodčích nálezů a je tak v našem právním řádu již obsažen.

Věcná působnost čl. 23 Nařízení i dalších výše uvedených článků upravujících prorogaci v Nařízení je dána věcnou působností Nařízení samotného, upravenou v čl. 1 odst. 1 - věci občanské a obchodní, s omezeními uvedenými v čl. 1 odst. 2. Nařízení. Termín "věci občanské a obchodní" je třeba vykládat autonomně[11]. Právo ES obecně nerozlišuje mezi oblastí práva soukromého a veřejného, významná část judikatury, zabývající se výkladem termínu "věci občanské a obchodní" je proto soustředěna na určení věcí občanských a obchodních z tohoto pohledu a vymezení působnosti

Narizení vůči aktům veřejné moci a právním vztahům s veřejnou mocí[12]. Pro českého právníka je taková otázka hůře pochopitelná, neboť v českém právu je prorogace čistě soukromoprávní institut a hranice mezi soukromým a veřejným právem je v českém právním řádu vymezena jasněji než v právu ES. Z hraničních rozhodnutí ESD v rozsudku De Cavel II[13] připustil aplikaci Bruselské úmluvy na předběžné opatření ohledně plateb měsíčního výživného mezi manželi a naopak rozsudkem De Cavel I[14] nepřipustil aplikaci na ochranné opatření zmrazení majetku při rozvodovém řízení. Spory z práv k nehmotným statkům zřejmě pod rozsah Narizení spadat budou. Celkově lze říci, že Narizení upravuje užší oblast vztahů než ZMPS. Jednoznačně nejužší věcnou působnost měla úprava v Přípravném textu. Jejím rozšířením do podoby v Narizení se však situace zcela obrátila.

Subjekty a podmínky prorogace

Návrh již od podoby Přípravného textu nijak neomezuje subjekty, které mohou prorogaci sjednat[15]. K radikálnímu posunu však došlo v otázce podmínek pro prorogační ujednání. Přípravný text v ust. §86 a §87 nekladal pro prorogaci ani další podmínky. Speciální ust. §90 Přípravného textu vázal možnost derogace pravomoci českých soudů v pracovních věcech na kumulativní splnění skutečností, kdy zaměstnanec musí vykonávat práci v zahraničí a zaměstnavatel nemá sídlo nebo obvyklý pobyt v České republice. Při splnění těchto podmínek nebyla nijak omezována možnost prorogovat soudy jakéhokoliv jiného státu. Návrh doplnil do ust. §86 následující větu "Ve věcech pojištění a spotřebitelských smluv je takové ujednání přípustné jen po vzniku sporu nebo jestliže umožňuje pouze pojistníkovi, pojištěnému, jiné oprávněné osobě, poškozenému nebo spotřebiteli zahájit řízení u soudu jiného státu." Tím zajišťuje beneficentům právní úpravy spotřebitelských a pojistných smluv vyšší míru ochrany a omezuje možnosti sjednání prorogace časově i prostorově. Současně s tím došlo oblasti pracovních smluv k nahrazení omezení možnosti sjednat prorogační dohodu analogií citované úpravy pro pojistné a spotřebitelské smlouvy.

Stávající ZMPS naproti tomu svěřuje možnost derogovat pravomoc českých soudů pouze do rukou právnických osob. Návrh si po vzoru ZMPS zachoval normu o nemožnosti volby věcné příslušnosti v případě prorogace českých soudů. Dle mého názoru se jedná o vhodné ustanovení usnadňující praktickou aplikaci. Ani jedna z norem žádným způsobem neomezuje výběr jurisdikcí. Z povahy věci však musí jít o reálně existující jurisdikci.

Jak jsem již uvedl výše Narizení se nezabývá explicitně derogací pravomoci. Z hlediska subjektu nerozlišuje mezi právnickými a fyzickými osobami. Podmínkou aplikovatelnosti čl. 23 odst. 1. Narizení však je, aby alespoň jedna strana, lhostejno zda žalobce či žalovaný, měla bydliště na území ES. Narizení rovněž limituje možnosti prorogace pouze na soudy členských států[16]. Toto omezení je logické vzhledem k povaze Narizení. Speciální normy o prorogaci obsažené v čl. 13,17,21 shodně upravují vztahy, kdy jedna ze stran je výrazně ekonomicky silnější. Z důvodu ochrany slabší strany proto stanovují pro možnost sjednání prorogace další omezení a podmínky. Ve vztazích pojistných, spotřebitelských a pracovních smluv může být prorogace sjednána pouze po zahájení sporu a ve prospěch slabší strany, aby tato mohla zahájit spor i u jiných soudů než těch určených v Narizení[17].

Nezbývá než dodat, že z tohoto pohledu je úprava v ZMPS již zastaralá, když příliš omezuje smluvní volnost fyzických osob. Návrh i Narizení zachovávají fyzickým osobám možnost volby. Za veliký pokrok lze označit posun úpravy od Přípravného textu k Návrhu v oblasti ochrany slabší strany v pojistných, spotřebitelských a pracovněprávních vztazích.

Forma prorogační doložky

Návrh, stejně jako Přípravný text vyžaduje pro prorogační dohodu písemnou formu. V tomto směru nedošlo k žádné změně. Není povinnost, aby dohoda byla uzavřena na jedné listině. Vyhovuje i

situace, kdy dohoda byla sjednána ústně a následně písemně potvrzena. Návrh se nevyslovuje k méně tradičním způsobům uzavírání smluv. Zatímco fax může být považován dodržení písemné formy, u e-mailu bude záležet zda bude elektronicky podepsán. Návrh tak vychází ze stávajícího ZMPS. ZMPS však disponoval jednou odchylkou. Při derogaci českých soudů se písemná forma vyžadovala pouze na straně české organizace. Písemná forma byla dodržena i v případě, že zahraniční účastník uzavřel dohodu ústně[18], pakliže takový projev vůle byl platný podle práva platného v místě, kde zahraniční účastník učinil svůj projev.

Nařízení je výrazně benevolentnější. Požaduje sice písemnou formu, ale v důsledku praktik a zvyklostí připouští i dohodu ústní nebo dokonce konkludentní. Nadto se Nařízení explicitně vyjadřuje k elektronickým způsobům komunikace, které, pokud umožňují trvalý záznam dohody, staví na roveň s písemnou formou. I zde bude možno dohodu uzavřít na jednom či více dokumentech.

Společné všem normám je, že pod písemnou formu nezahrnují ujednání o prorogaci obsažené v obchodních podmínkách na zadní straně formulářové smlouvy. Nejedná se explicitní ustanovení, ale k tomuto závěru docházela soudní praxe[19]. Nejprogresivnější rysy vykazuje Nařízení, a to díky volnosti formy prorogačního ujednání. Je politováníhodné, že nová česká norma nepřevzala rozšířený systém, kdy v důsledku zvyklostí a praktik nebývá trváno na písemné formě[20]. Rovněž neakceptaci moderních prostředků komunikace nelze kvitovat u nové právní úpravy.

Čas uzavření prorogační doložky, rozsah vzájemných vztahů na které dopadá prorogace

Časový rozměr zahrnuje velikou šíři možností, kdy může být prorogační dohoda sjednána a uzavřena. Může to být dopředu při sjednávání právního rámce vzájemných právních vztahů. Častou možností pak bude při uzavírání samotné smlouvy. Strany se na uzavření prorogačního ustanovení mohou dohodnout až v momentě sporu, ale také až v průběhu sporu. Ne všechny tyto možnosti musí být stranám nutně přístupné. Záleží na normách upravujících prorogaci, zda nevystaví limity.

Pro oblast vztahů, ve kterých je uzavření prorogace dovoleno, obecně platí, že lze uzavřít prorogaci pro celou oblast vzájemných vztahů, pro konkrétní právní vztah nebo pouze pro určité otázky z oblasti nebo konkrétního právního vztahu.

Návrh se otázkou času uzavření prorogace oproti Přípravnému textu zabývá v zájmu ochrany slabší strany u pojistných, spotřebitelských a pracovních smluv, a to omezením možnosti prorogace po vzniku sporu, pokud ujednání nemá jednostranně rozšiřovat práva slabší strany ZMPS k otázce času uzavření nevyjadřuje. Stejně tak nejsou činěny žádné mantinely co do rozsahu vzájemných vztahů.

U Nařízení je situace značně složitější. Český překlad inkriminovaného ustanovení čl. 23 zní "... v již vzniklém nebo budoucím sporu z určitého právního vztahu...". Není pochyb o tom, že prorogační doložku lze uzavřít kdykoliv před i po vzniku sporu. Jazykový výklad vede k závěru, že platně jde prorogační doložku uzavřít jen pro konkrétní právní vztah[21], nikoliv pro oblast právních vztahů mezi stranami[22]. Jedná se o dle mého názoru závažné omezení.

Další limity Nařízení jsou zakotveny v ustanoveních týkajících se spotřebitelských, pracovních a pojistných smluv, kdy z důvodu ochrany ekonomicky slabší strany je možné prorogační doložku platně sjednat pouze po vzniku sporu. To odpovídá úpravě obsažené v Návrhu.

Efekty prorogačního ustanovení

V teorii se vyskytují dva možné přístupy k prorogační doložce. Dle prvního je k projednání sporu příslušné pouze fórum, které je prorogováno a jiné soudy se nesmí sporem zabývat. V tomto pojetí se jedná o exkluzivní prorogaci. V druhém pojetí si sice strany zvolily fórum, avšak i jiné soudy mohou spor projednat, pokud jim strany spor předloží. Jedná se o neexkluzivní prorogaci. Strany

většinou tuto problematiku výslovně neřeší a tak často záleží na pohledu fóra, zda prorogaci považuje za exkluzivní, či ne.

Věta první ust. § 86 odst. 2. Návrhu (§87 odst. 1. Přípravného textu), svědčí o přijetí koncepce exkluzivity prorogovaného fóra. Dle písmena a) odst. 2. ust. §86 Návrhu české soudy i přes derogaci jejich pravomoci spor projednají, pokud strany prohlásí, že na ujednání netrvají. Dle mého názoru tímto ustanovením není koncept exkluzivní prorogace narušen, neboť obsahem prohlášení stran je změna prorogační dohody[23]. Dle písmen b) a c) však český soud spor projedná, pokud by rozhodnutí vydané v cizině nemohlo být v České republice uznáno nebo jestliže se zahraniční soud odmítl věcí zabývat [přestože byl prorogován - pozn. autora]. Obě možnosti znamenají nepochybně porušení exkluzivity prorogovaného fóra. Při zcela striktním pohledu by se tak zdálo, že Návrh přijal koncepci neexkluzivní prorogace. Důvodová zpráva v komentáři k ust. §87 uvádí, že se jedná o výjimky z koncepce exkluzivní prorogace, které jsou do textu zákona vtěleny ze zcela praktických důvodů[24], s čímž nelze než souhlasit.

V současné době platný ZMPS neřeší explicitně otázku exkluzivity prorogační dohody. Judikatura však dovodila, že platně sjednaná derogační dohoda brání projednání sporu před českými soudy[25], čímž se přiklonila na stranu exkluzivity prorogace. V rámci autonomie vůle platí závěr o exkluzivitě prorogace do té míry, pokud si strany nesjednaly opak. Stejný názor se objevuje i v komentáři k ZMPS[26].

Nářízení oproti oběma českým úpravám výslovně uvádí v čl. 23, že pravomoc soudů dohodnutá mezi stranami je výlučná, není-li v dohodě uvedeno jinak. Výjimku tvoří čl. 24 Nářízení, tzv. podřízení se řízení, které obsahem a smyslem odpovídá ust. §86 odst. 2. písm. a) Návrhu. Ve vztahu k prorogačním dohodám, které nespádají pod rozsah Nářízení[27] avšak prorogují soud členského státu pak v odst. 3. čl 23 Nářízení je upravena situace obdobně s ust. §86 odst. 2. písm. c) Návrhu.

Lze shrnout, že se všechny předpisy přiklánějí k exkluzivní prorogaci. Z porovnávaných předpisů je to text Návrhu převzatý z Přípravného textu, který shledávám nejkvalitnějším, zejména z důvodu řešení praktických problémů, které při reálné aplikaci nastávají.

Důsledky nedodržení prorogační dohody

Ačkoliv všechny předpisy přiznávají sudišti zvolenému stranami exkluzivitu pro řešení sporu, v praxi se mohou vyskytnout případy, kdy soudy některého státu tuto exkluzivitu poruší.

Na základě ust. §16 odst. 1 písm. a) Návrhu (shodně i Přípravný text) soud neuzná pravomocná cizí rozhodnutí, pokud "věc náleží do výlučné pravomoci českých soudů". Nedodržení dohod o derogaci českých soudů tak nebrání aby cizí rozhodnutí mohlo být uznáno v České republice. Jak je to však v případech, kdy jsou prorogovány české soudy, ale přesto ve věci rozhodne zahraniční soud? Ve světle předchozího odstavce by měly v důsledku exkluzivity volby rozhodovat o věci výlučně české soudy. Otázku, zda judikatura nevyužije zúženého výkladu termínu "výlučná pravomoc" např. na spory z práv k nemovitostem, vyřešil Návrh, kdy k původnímu Přípravnému textu zmíněného ustanovení přidal "ledaže se účastník řízení pravomoci cizího orgánu dobrovolně podrobil". Je tak nepochybné, že pakliže se účastníci i přes uzavřenou prorogační dohodu podrobí pravomoci jiného soudu, bude takové rozhodnutí uznatelné a vykonatelné.

Vzhledem ke skutečnosti, že úprava v ZMPS se až na uvedený dodatek s Návrhem shoduje, domnívám se, že vzhledem k exkluzivitě prorogovaného fóra, neurčí-li strany jinak, neměly by rozhodnutí vydané v rozporu s prorogací českých soudů být uznávány. Rozhodnutí vydané v rozporu s exkluzivní prorogací zahraničního fóra by měly být v České republice uznány, nebrání-li tomu jiná překážka.

Z pohledu Nařízení se rozhodnutí vydané soudem, který ve věci jednal v rozporu se sjednanou prorogací přesto uzná, neboť oddíl 7. Nařízení, který prorogaci upravuje, není vyjmenován mezi oddíly, jejichž nedodržení způsobí neuznání rozhodnutí. Cílem zřejmě bylo zajistit maximálně snadný oběh rozhodnutí. Považuji za významné připomenout, že oblast uznávání v Nařízení je čistě intrakomunitární a jedná se tudíž pouze o uznávání rozhodnutí jiných členských států. Vycházím-li z premisy, že ve všech členských státech je zajištěna určitá minimální míra spravedlnosti jak procesněprávní, tak hmotněprávní, pak je pochopitelné, že rozhodnutí věci jiným než prorogovaným fórem není problémem, pro který by rozhodnutí nemělo být uznáváno. Samotné členské státy však ve svých normách musí zakomponovat přístup ke všem státům, zejména těm nečlenským, a proto zastávám názor, že porušení exklusivní prorogace by mělo vést k odmítnutí uznání takového rozhodnutí.

Závěr

Původní Přípravný text se na první pohled jevil jako výrazně progresivnější než úprava stávající. Při bližším prozkoumání je však bylo nutné tento závěr revidovat. Jednoznačně chválihodné bylo rozšíření možností derogovat pravomoc českých soudů i pro fyzické osoby. Rovněž existence ust. §87. odst. 2 byla kladem úpravy. Naopak za kritiku si zasloužilo striktní trvání na písemné formě prorogace, které nereflektuje trend zohledňování praktik a obchodních zvyklostí a omezení věcné působnosti. Ani v oblasti ochrany práv slabší strany nebyl Přípravný text nejmodernější. Kladně lze kvitovat, že v připomínkovacím řízení došlo ke značnému vylepšení textu a Návrh, s výjimkou striktního trvání na písemné formě, odstranil ostatní námítky. Jedná se o již jednoznačný krok kupředu oproti současnému stavu. Prorogace zůstává významným institutem a lze pouze doporučit, aby strany mezinárodních vztahů využívaly maximálně potenciál všech norem, které prorogaci upravují.

Mgr. Ing. Vladimír Doležel, BA
doktorand PrF MU

[1] Přípravný text je dostupný na:

http://obcanskyzakonik.justice.cz/tinymce-storage/files/Zakon_o_mezinarodnim_pravu_soukromem_před_řízením.pdf (Zákon o mezinárodním právu soukromém před připomínkovacím řízením)

[2] Text návrhu zákona po připomínkovacím řízení je dostupný na

http://obcanskyzakonik.justice.cz/tinymce-storage/files/Zakon_o_mezinarodnim_pravu_soukromem_po_připomínkovacím_řízení.pdf (Zákon o mezinárodním právu soukromém po připomínkovacím řízení)

[3] Podobně Rozehnalová, N., Týč, V., Novotná, M. Evropské mezinárodní právo soukromé. 1. vyd. Brno: MU v Brně, 2000. ISBN 80-210-1867-4. s.181.

[4] Nařízení vzniklo transformací z tzv. Bruselské úmluvy.

[5]Pauknerová, M. Evropské mezinárodní právo soukromé. 1. vyd. Praha : C.H. Beck, 2008. ISBN 978-80-7400-034-8. s. 127.

[6] viz níže

[7] Tuto skutečnost explicitně zajišťují ust. §2 a §3 Návrhu

[8] Kučera, Z., Tichý, L. Zákon o mezinárodním právu soukromém a procesním. Komentář. 1. vyd. Praha: Panorama, 1989. ISBN 11-057-89. s. 222.

[9] Plecítý, V., Vrabec, J. Salač, J. Základy občanského práva. 2. vyd. Plzeň : Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2005. ISBN 80-86898-25-3. s. 24.

[10] Ministerstvo spravedlnosti. Důvodová zpráva k návrhu zákona o mezinárodním právu soukromém. [online] 2009. [cit. 29.1.2009] Dostupný z:

http://obcanskyzakonik.justice.cz/tinymce-storage/files/Zakon_o_mez_pravu_soukromem-duvodova_z

[prava_po_pripominkach.pdf](#) s. 23.

[11] Pauknerová, M. Evropské mezinárodní právo soukromé. 1. vyd. Praha : C.H. Beck, 2008. ISBN 978-80-7400-034-8. s. 128.

[12] Blíže Pauknerová, M. Evropské mezinárodní právo soukromé. 1. vyd. Praha : C.H. Beck, 2008. ISBN 978-80-7400-034-8. s. 130.

[13] Rozsudek ESD č. 120/79 Louise de Cavel v. Jacques de Cavel

[14] Rozsudek ESD č. 143/78 Jacques de Cavel v. Louise de Cavel

[15] Vyjma obecného požadavku na právní subjektivitu a způsobilost k právním úkonům.

[16] Oficiální překlad Nařízení je v tomto místě zavádějící a evokuje možnost prorogovat prostřednictvím čl. 23 pouze soudy bydliště strany. Jedná se o chybný překlad. Anglická a německá verze textu Nařízení umožňuje prorogaci soudů jakéhokoliv členského státu.

[17] Pro bližší detaily u jednotlivých typů smluv - viz text Nařízení.

[18] Kučera, Z., Tichý, L. Zákon o mezinárodním právu soukromém a procesním. Komentář. 1. vyd. Praha: Panorama, 1989. ISBN 11-057-89. s. 225.

[19] Rozehnalová, N., Týč, V., Novotná, M. Evropské mezinárodní právo soukromé. 1.vyd. Brno: MU v Brně, 2000. ISBN 80-210-1867-4. s. 201.

[20] Takové schéma je zakotveno např. ve Vídeňské úmluvě OSN o mezinárodní koupi zboží.

[21] V anglické verzi "particular legal relationship".

[22] Shodně Rozehnalová, N., Týč, V., Novotná, M. Evropské mezinárodní právo soukromé. 1. vyd. Brno: MU v Brně, 2000. ISBN 80-210-1867-4. s. 197.

[23] Určitá výjimečnost tohoto ustanovení tak spočívá v tom, že písemná prorogační dohoda může být měněna i ústním prohlášením stran.

[24] Ministerstvo spravedlnosti. Důvodová zpráva k návrhu zákona o mezinárodním právu soukromém. [online] 2009. [cit. 29.11.2009] Dostupný z:http://obcanskyzakonik.justice.cz/tiny-mce-storage/files/Zakon_o_mez_pravu_soukromem-duvodova_zprava_po_pripominkach.pdf s.23.

[25] Usnesení nejvyššího soudu 1 Odon 39/97 z 28.5.1997.

[26] Kučera, Z., Tichý, L. Zákon o mezinárodním právu soukromém a procesním. Komentář. 1. vyd. Praha: Panorama, 1989. ISBN 11-057-89. s.225.

[27] Např. žádná ze stran nemá bydliště v členském státu.

© EPRAVO.CZ - Sběrka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [DEAL MONITOR](#)
- [DEAL MONITOR](#)
- [Rozhovor s JUDr. Veronikou Janoušek Rudolfovou, samostatnou advokátkou specializující se na sportovní právo](#)
- [DEAL MONITOR](#)
- [DEAL MONITOR](#)
- [DEAL MONITOR](#)
- [Fotbalové agenti vs. FIFA ve světle stanoviska generálního advokáta Soudního dvora Evropské unie](#)
- [Lichevní smlouva ve světle usnesení Nejvyššího soudu ze dne 3. 6. 2025, sp. zn. 28 Cdo 2378/2024](#)
- [DEAL MONITOR](#)
- [Reakce na článek: Komentář - smutná realita výmazů exekutorského zástavního práva z katastru nemovitostí](#)

- [Povinnost zajištění gramotnosti dle AI Aktu a její naplňování v praxi](#)